

Dunaj

Zázrak vzájemného propojení tří tvrdých hlav

Původem brněnská alternativní skupina Dunaj ukončila činnost v roce 1997 a její členové se rozutekli různými hudebními i zeměpisnými směry. Comeback spojený také s předloňským novým albem *Za vodou* ovšem ukazuje, že vody Dunaje už jsou zase zdravě neklidné.

TEXT: PETR KORÁL

Dunaj se dal znovu dohromady v roce 2018 po více než dvacetileté pauze. Překvapilo vás samotné, jak rychle mezi vámi opět přeskočila vzájemná muzikantská jiskra?

Vladimír Václavek (zpěv, baskytara, kytara): Ta jiskra tam musela zůstat, nikdy neodléta, a když nazrál čas, bylo to úplně přirozené a samozřejmé. Prostě jsme jen navázali na náš společný příběh o něco starší a o pár zkušeností bohatší. **Josef Ostřanský (kytara, zpěv):** Naše první setkání proběhlo v rumunském Banátu, na lodi, která se plavila po řece Dunaj. Osobně jsem se na to setkání velmi těšil a vůbec jsem nepřemýšlel nad tím, jestli nám to dohromady půjde, nebo ne. Po pár minutách nám bylo jasné, že vše půjde hladce. Tím hladce myslím společné zkoušení – s jachtou to bylo opačně. (smích)

Pavel Koudelka (bicí): Spíše než překvapilo, mě to hlavně potěšilo. My se kdysi nerozešli ve zlém, jen se naše cesty rozpojily. Každý se ubíral tou svou, ale hudební i lidské propojení tam pořád

zůstávalo. Jasnou podmínkou nové spolupráce bylo, že budeme tvořit nové písně.

Bylo těžké ten pomyslný řemen znovu nasadit, případně zabránit tomu, aby zas rychle spadl?

Koudelka: Řekl bych, že nebylo. Otevřenost k tomu, dát se opět dohromady, byla velmi příjemná a stále se jí snažíme opečovávat. Hrát v kapele, která není jen seskupením muzikantů hrajících noty, ale je to parta lidí, kteří k sobě mají blízko, přestože bydlí poměrně daleko od sebe a přestože jsou každý povahově úplně jiný, je moc fajn záležitost. **Václavek:** Bylo to jako po dvaceti letech znovu sednout na kolo a jet. To se nezapomíná, jen se člověk znovu seznamuje s aktuálním stavem vozovky a svými schopnostmi.

Jak dlouho vznikaly skladby na desku *Za vodou*? Použili jste třeba i nějaké starší, dosud nepoužité nápady?

Ostřanský: První nové písničky vznikaly

už přímo na jachtě při té zmiňované plavbě po Dunaji. Dvě písně jsme pak později objevili na nahrávkách, které vznikly ve studiu v Německu v roce 1995 a které se na tehdy vydanou desku nevešly. Další vznikaly průběžně a některé jsme dokončili až ve studiu při natáčení alba.

Jak se lišil způsob tvorby od dávných osmdesátkových a devadesátkových časů? Předpokládám, že zcela zásadně, už jen vzhledem k tomu, že žijete každý jinde, tudíž nejspíš nepřípadaly moc v úvahu nějaké společné jamy ve zkušebně apod. Nebo se pletu?

Václavek: Nepleteš. Moc nám pomohly současné technické možnosti a možnosti, díky kterým jsme mohli překlenout i to, že každý žijeme jinde a že Pepa byl dlouhodobě v dalekém zahraničí. Nicméně teď už se poctivě scházíme, jamujeme a skládáme převážně společně.

Koudelka: Dost skladeb vzniklo po

Dunaj – zleva: Pavel Koudelka, Vladimír Václavek, Josef Ostřanský, foto: Václav Jirásek

mailech na dálku. Dnes už je všechno stran domácího nahrávání velmi dostupné, tak jsme toho využili. Výsledný tvar jsme všemu ale stejně dali až při společném zkoušení na soustředěných kapely.

Obvykle jste jako autoři hudby u skladeb Dunaje uvedeni všichni tři. Kdo ale většinou přijde s prvotním nápadem, který pak společně rozvíjíte a dotváříte?

Václavek: To je různé a hlavně na tom nesejde. Dunaj je neopakovatelný právě tím, že tam každý má své místo a jedinečnou pozici, každý vnímá jinak, má trochu jiný talent a dává důraz na něco jiného. V podstatě jsme dokázali nemožné: jsme tři dominantní a tvrdé hlavy, které v zájmu celku dokážou spolupracovat. To je duch Dunaje.

Ostřanský: Písnička může vzniknout od kytarového riffu, od basy, nebo Pavel pošle našlapaný groove na bicí soupravu. Tím, jak jsme na sebe hodně napojení, další motivy na sebe navazují velmi rychle. Je to taková synergie.

Koudelka: Naše hudba je průnikem nás tří. Každý do ní vkládáme kus sebe, se vzájemným respektem, důvěrou a otevřeností k těm ostatním. Je to velmi intimní a náramně si tento zázrak vzájemného propojení užíváme.

Dnes již běžná praxe, že někdo složí sám doma kompletní skladbu, nahraje její demoverzi a pošle ji ostatním, aby si v ní každý jen dovymyslel či upravil svůj part, v případě Dunaje nepřípadá v úvahu?

Václavek: To u nás není možné, takhle

by to nefungovalo. Ale posíláme si nápady, které rozvíjíme, a potom to na zkoušce dáváme společně dohromady.

Ostřanský: Tuto metodu záměrně nepoužíváme. To, že každý z nás umí napsat pěknou píseň samostatně, víme. Necháváme si to na své soukromé projekty.

Jaké prostředí či duševní rozpoložení potřebujete k tomu, abyste začali tvořit, tedy skládat muziku, případně psát text?

Ostřanský: Prostor, ve kterém člověk něco vytváří, třeba komponuje hudbu, se vždy odráží do dané tvorby. Snažíme se proto vybírat místa, která jsou sama o sobě kreativní a inspirativní, což se nám daří. Při živém hraní se mi často vybavují místa, kde jsme danou písničku složili. Také se snažíme o to, abychom

Foto: Petr Kašlal

na skládání našli více dní pohromadě a měli pak čas nejen zkoušet a tvořit, ale i si to jen tak s radostí užít. Být prostě spolu pohromadě.

Má někdo z vás něco na způsob jakýchsi kompozičních rituálů, prostě zavedený postup, který se snaží pokaždé zachovat?

Ostřanský: Dělat věci v zavedených postupech, to je pro mě osobně pro

tvorbu to nejhorší. Je to vlastně i taková vražda pro život. Proto se naopak snažím z těch zaběhaných rituálů záměrně vystoupit a zkusit to nějak jinak. Třeba si vytvořit určité restriky, zjednodušení, které člověka sice omezí, ale písničkám přinese něco nového, neotřelého. Nebo třeba začít skládat na jiný hudební nástroj atd. Vystupovat z komfortní zóny se vyplácí.

Dunaj samozřejmě vždycky měl nějaký „ksicht“ a asi by nebylo radno se ho zříkat. Rve se ve vás někdy touha dělat písně úplně jinak, nově a moderně s nutností zachovat typické prvky a výrazové znaky Dunaje? Mají případné experimenty nějaké hranice?

Koudelka: Moc mě baví, jak se stále někam posunujeme. Nejde o to, jestli výš anebo dál, ale hlavně nezůstat na místě, a zažívat nová hudební dobrodružství. Náš společný rukopis se vyvíjí, ovšem pořád v duchu Dunaje, přičemž v jiných kapelách a projektech každý z nás hraje často úplně jinak, než když hrajeme spolu.

Ostřanský: Pro mě je obecně důležité dělat věci, které jsou současné – nikoliv nutně moderní, to je něco jiného. Sledování trendů? To asi neděláme. Po té dlouhé pauze společného dunajovského nehraní nás právě zajímala aktuálnost starého repertoáru a ta se brzy potvrdila. Náš hudební slovník je dostatečně charakteristický, a tak není potřeba se obávat, že by nás naši posluchači nepoznali. A experimentování je součástí tvorby. Může být mnohotvárné, někdy jen třeba ve zvuku, jindy v postupech nebo nechávání více prostoru tichu...

Foto: Jan Mikolášek

Václavek: Samozřejmě se každý po svém vyvíjíme a odráží se to také v naší hudbě. Mám to v životě nastavené tak, že v „ksichtu“ se vždycky odráží naše nitro, což platí i pro hudbu. Ta má taky svého ducha, své kořeny, bez kterých se stává jen více nebo méně líbivou fasádou. Meze experimentování jsou dány naším „líbí – nelíbí“, naším vkusem i názory. Důležité je někdy se nechat vyvést právě za ty hranice, bez toho je těžké se posunout.

Jak často využíváte zkušebnu?

Václavek: Teď ji využíváme hodně. Objevili jsme krásné a přátelské místo v Kytlici v Lužických horách, kde pravidelně zkoušíme. Je ideální mít možnost vyjet ze svých obvyklých kruhů a nechat se inspirovat jedinečnou atmosférou.

Koudelka: K technickému dopilování skladeb máme zkušebnu v Brně u našeho zvukaře. Je to i záloha pro případ, že by zkoušení někde jinde neklaplo.

Co všechno čeká Dunaj v nejbližších měsících, potažmo letech? Máte nějaký jasně načrtnutý plán? A nakolik prioritní je pro vás tahle kapela s ohledem na řadu vašich dalších hudebních aktivit?

Václavek: Pro nás byl Dunaj vždycky prioritou a ostatní se odvíjelo podle něj. Plánů máme spoustu a máme i jedno velké překvapení, ale to teď nemůžu prozrazovat. V každém případě pracujeme na novém albu.

Koudelka: Připravujeme ho už pár měsíců a jeho tvorbu z mého pohledu pojímáme úplně jinak, než jak jsme tvořili desky předchozí. Rádi naše posluchače překvapíme... Samozřejmě ale také průběžně stále koncertujeme.

Dojde ještě na nějakou koncertní či jinou spolupráci Dunaje se zpěvačkou Ivou Bittovou?

Václavek: V této chvíli to tak nevypadá, ale nikdy neříkej nikdy. V každém případě to s Ivou vždycky stálo za to.

Koudelka: Naše cesty se během mnoha let propojily třikrát, takže k tomu může dojít i vícekrát, když k tomu bude vzájemná chuť.

Foto: Petr Kašlal

Foto: Petr Kašlal

Jak vnímáte činnost Ochranného svazu autorského? Je podle vás členství v OSA pro autory důležité a potřebné?

Václavek: Ano. V současné době, typické masovými krádežemi duševního vlastnictví, je to pro mě důležité a je to i součástí mých příjmů.

Koudelka: V případě funkčního a transparentního systému nemám s OSA problém a myslím, že členství v něm je pro autory v dnešní elektronické době výhodné. Před sepsáním svých výhrad k fungování OSA jsem si vyžádal od paní Růžičkové – zaměstnankyně

OSA – vysvětlení k mým dlouholetým pochybnostem. Velmi ochotně mi vše zjistila a nechala písemně vysvětlit od svých kolegů. Doporučuji všem, aby se v případě svých dotazů na OSA přímo obrátili, protože hodně dotazů u mě vzešlo právě z důvodu neinformovanosti a nekomunikace.

Ostřanský: Já jsem zastupován OSA už mnoho let, jeho podstatu problematicky určitě nevnímám. Spíš jde o to, jak se mezi sebou hudebníci dané skupiny domluví. Po letech pak mezi nimi mnohdy nastanou spory, nezřídka zcela malicherné. ☒